

پژوهشکده شورای نگهبان

مشرح مذاکرات شورای نگهبان

عنوان

جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۷۰۰۴۳

تاریخ: ۱۳۹۷/۹/۲۰

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

مشروح مذاکرات شورای نگهبان
جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ شورای نگهبان

ویراستار و مستندساز: **حسین فاتحی زاده**

بازبین:

علی زمانیان جهرمی

ناظر علمی:

کاظم گوهری اصفهانی

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۷۰۰۴۳

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۹/۲۰

پژوهشکده شورای نگهبان

جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ شورای نگهبان

فهرست مطالب

- ۲ مقدمه
- ۳ لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی
- ۷ اصلاح اساسنامه صندوق توسعه صنایع دریایی

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی به وسیله شورای نگهبان مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌ی سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس یا هیئت وزیران واگذار کند که در این صورت، این اساسنامه‌ها نیز باید به لحاظ عدم مغایرت با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این، به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی، بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌ی سازمان‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت و استفساریه‌های مربوط به اصول قانون اساسی در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و سرانجام در قالب نظریه شورای نگهبان به مراجع مربوطه اعلام می‌شود. بدین‌سان، مشروح مذاکرات جلسات شورای نگهبان به جهت محتوای علمی قابل استفاده‌ی آن برای آحاد علاقه‌مندان به این مباحث، به ویژه پژوهشگران و صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت انتشار مشروح مذاکرات شورای نگهبان، گروه تدوین نظرات و مبانی آرای شورای نگهبان، به‌عنوان یکی از شرح وظایف خویش در پژوهشکده شورای نگهبان، آماده‌سازی متون مذاکرات جلسات شورای نگهبان برای انتشار عمومی را در دستور کار دارد. این مهم، در چند مرحله به شرح زیر انجام می‌پذیرد: پس از پیاده‌سازی فایل‌های صوتی جلسات شورای نگهبان، این متون در اختیار کارشناسان گروه قرار می‌گیرد تا از لحاظ فنی و ادبی ویرایش شده و در صورت لزوم، اظهارات اعضای شورا مستندسازی شود. سپس متون ویرایش و مستندسازی شده از لحاظ صحت، اتقان و انطباق با محتوای متون اولیه و همچنین از جهت ویرایشی، مورد بازبینی قرار می‌گیرد. در نهایت، متون بازبینی شده بار دیگر از جهات مذکور توسط ناظران علمی پروژه، به طور دقیق، از جهت شکلی و محتوایی بررسی می‌شود و سپس منتشر می‌گردد.

پژوهشکده شورای نگهبان امیدوار است با تولید و عرضه‌ی این مجموعه، علاوه بر حرکت در جهت تحقق بخشی از منویات مقام معظم رهبری، خواسته‌ی جامعه‌ی علمی کشور و همچنین مراکز سیاست‌گذاری، تقنینی و اجرایی کشور را پاسخ گفته باشد. مسلماً انتشار و عرضه‌ی چنین آثاری می‌تواند ثمره‌ی بیش از سی سال مجاهدت و تلاش شورای نگهبان در پاسداری از شرع و قانون اساسی را در اختیار کلیه علاقه‌مندان، به ویژه محافل علمی و پژوهشی، اعم از دانشگاهی و حوزوی قرار دهد و به غنی‌تر شدن هر چه بیشتر مباحث فقهی و حقوقی در کشور کمک کند.

لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی

منشی جلسه - «لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی^(۱)»

ماده واحده - مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب ۱۳۸۷/۵/۶، از تاریخ ۱۳۹۲/۵/۶ برای مدت یک سال تمدید می‌گردد.»

آقای علیزاده - تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی را قبلاً در سال ۱۳۸۷ بررسی کرده‌اند؛ حالا [طراحان لایحه] می‌گویند [این قانون، برای یک سال] تمدید شود.

آقای مدرسی‌یزدی - ولی واقعاً این قانون ضرورت ندارد که به صورت آزمایشی تصویب شود. [چون طبق اصل (۸۵) قانون اساسی، صرفاً] در موارد ضروری اجازه تصویب آزمایشی قوانین باید صادر شود. [آیا تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی، جزء موارد ضروری است؟]

آقای جنتی - حالا این [مورد] را ما ایراد نگیریم؛ این چیزی نیست.

آقای مدرسی‌یزدی - چرا ایراد نگیریم؟! اگر طبق قانون اساسی ایراد دارد، باید گرفت. از طرفی، این قانون، مصوبه‌ی کمیسیون هم هست، نه مجلس.

۱. قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مشتمل بر (۲۱) ماده و (۱۵) تبصره در جلسه‌ی علنی روز پنجشنبه ۱۳۶۷/۳/۵ مجلس شورای اسلامی تصویب و بند (د) ماده‌ی (۳) آن که مورد ایراد شورای نگهبان بوده در جلسه‌ی مورخ ۱۳۶۷/۷/۱۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب رسید. این قانون، پس از (۱۰) سال اجرا، طبق اصل (۸۵) قانون اساسی در جلسه‌ی مورخ ۱۳۸۷/۵/۶ کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی اصلاح شد و پس از موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت پنج سال، در تاریخ ۱۳۸۷/۵/۱۶ به تأیید شورای نگهبان رسید. در اصلاحیه سال ۱۳۸۷، عنوان قانون نیز اصلاح شد و به «قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و مراکز پرورشی غیردولتی» تغییر نام پیدا کرد.

لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی در تاریخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این مصوبه، مطابق با روند قانونی پیش‌بینی شده در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۳۸۰/۸۴۵۳۳ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۹ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان این مصوبه را در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ بررسی و نظر خود مبنی بر عدم مغایرت این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی را طی نامه‌ی شماره ۹۲/۳۰/۵۳۴۵۶ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

آقای یزدی - [متن قانون هم] مفصل است.

آقای ابراهیمیان - من یک سؤالی دارم. آیا تمدید مهلت اجرای یک قانون، بعد از انقضای مدت اجرای آزمایشی آن، از نظر منطقی اشکالی ندارد؟ آیا نباید قبل از انقضای مدت، این تصمیم را بگیرند؟

آقای مدرس‌یزدی - آن مهم نیست. حالا یا [تمدید می‌کنند یا از ابتدا مهلتی برای اجرا تعیین می‌کنند] ولی مهم این است که اصل (۸۵) قانون اساسی گفته: «مجلس» در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند»^(۱) و این قانون باید برای مدت محدود و به طور آزمایشی اجرا شود. قبلاً با اجرای آزمایشی این قانون موافقت شده است. خوب، تا چه مدت می‌خواهند به صورت آزمایشی اجرا کنند؟ [اگر واقعاً به وجود این قانون نیاز دارند، پس آن را به طور دائمی] تصویب کنند. حالا اگر جلوی [اجرای آزمایشی و تصویب کمیسیونی] این قانون به این سادگی را نگیریم، در حالی که به هیچ‌جا هم تداخل نمی‌کند، [بعداً] قانون‌های مهم را هم به شکل آزمایشی تصویب می‌کنند. شما می‌فرمایید که این قانون مهم و حساسی نیست، من هم قبول دارم چندان مهم نیست، ولی باید در این موارد غیرمهم جلوی این کار را گرفت تا در مواقع تصویب قوانین مهم، به فکر تصویب آزمایشی آن نیفتند.

آقای علیزاده - باید از روز اول که اصل این قانون، جهت تأیید، به شورای نگهبان آمد با اجرای آزمایشی آن موافقت نمی‌فرمودید؛ حالا که با آن موافقت کرده‌اید. موادی از قانون

۱. اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به شخص یا هیئتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند؛ در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود. همچنین مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های ذی‌ربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشند. تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.»

سابق تأسیس مدارس غیرانتفاعی با اصلاح توسط این قانون اصلاحی آزمایشی، نسخ شده است. الآن [در صورت عدم تأیید این مصوبه توسط شورای نگهبان] اگر بخواهد [مدارس غیرانتفاعی] بدون قانون شود، درست نیست. این امر الآن، یک ضرورت است؛ ما [=اعضای شورای نگهبان] نمی‌توانیم بگوییم این ضرورت ندارد. در موقعی که به فرض، ضرورت نداشت، تأیید فرموده‌اید. الآن که می‌خواهد اجرای آزمایشی قانون مزبور را ادامه دهد تا یک قانون دائمی بیاورد، [می‌گویید ضرورت ندارد؟] در صورت عدم تأیید شورای نگهبان، مدارس غیرانتفاعی، دیگر قانون ندارد. اگر از اول در زمینه‌های قانون دائمی وجود داشته باشد، ما می‌گوییم قانون دائمی وجود دارد و تصویب قانون به صورت آزمایشی، ضرورتی ندارد.^(۱)

آقای مدرسی‌یزدی - این مصوبه، برای تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح [قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی] است نه قانون اصلی.

آقای علیزاده - خب، این مصوبه، تمدید اجرای همان مواد قانون اصلی است که اصلاح شده است. [این قانون آزمایشی، قانون دائمی تأسیس مدارس غیرانتفاعی] را اصلاح کرده؛ یعنی آن موادی که اصلاح شده منسوخ گشته و عدم تأیید شورای نگهبان، در موارد اصلاحی، مدارس غیرانتفاعی را بدون قانون خواهد کرد. حضرات آقایانی که به هر جهت تمدید یک‌ساله قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی را خلاف قانون اساسی می‌دانند، بفرمایند.

آقای یزدی - با تأیید این مصوبه، صرفاً در طول این یک‌سال می‌تواند یک کاری کنند [و قانون آزمایشی را به دائمی تبدیل کنند].

آقای علیزاده - کسی از آقایان [به مغایرت این مصوبه با قانون اساسی] رأی نداد. بنابراین، این تصویب شد.

آقای شب‌زنده‌دار - این مصوبه، در اصل، قصد دارد تمام مواد [قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی] را دوباره تصویب کند. اگر چنین است، باید آن مواد، دوباره بررسی شود.

۱. به عنوان مثال، بنگرید به: نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۱۲۳۰ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۹/۷/۲۱ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۹/۱۰/۱) مجلس) و نظر شماره ۹۱/۳۰/۴۶۶۹۵ مورخ ۱۳۹۱/۲/۲۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه تجارت مصوب ۱۳۹۰/۱۰/۶ کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی (۱۳۹۱/۱/۲۳) مجلس).

آقای علیزاده - تمام موادش را تصویب نمی‌کند؛ زیرا قبلاً موادش تصویب شده بود. تنها چیزی که الآن تصویب شده است، تمدید مدت اجرای آزمایشی آن است.

آقای شب‌زنده‌دار - همین مورد، اشکال دارد.

آقای اسماعیلی - [با تأیید این مصوبه،] تنها پنج‌ماه دیگر از مهلت اجرای آزمایشی این قانون، باقی می‌ماند.

آقای جنتی - این مصوبه، تنها یک ماده است و همین یک ماده واحد را ما در حال حاضر باید بررسی کنیم.

آقای مدرس‌یزدی - مفاد آن، قبلاً تصویب شده است.

آقای شب‌زنده‌دار - بالأخره [این تمدید مهلت اجرا، در حکم] تصویب مجدد قانون است. **آقای علیزاده -** نه.

آقای مدرس‌یزدی - البته حرف، حرف قابل تأملی است.

آقای علیزاده - این امر، به معنی تصویب مجدد قانون نیست، بلکه صرفاً مدت اجرای آزمایشی آن تمدید شده است.

آقای شب‌زنده‌دار - مدت اجرای آزمایشی آن در تاریخ ۱۳۹۲/۵/۶ تمام و قانون، بی‌اعتبار شده است.

آقای رهپیک - نه دیگر، الآن تمدید آن قانون را باید بررسی کرد.

آقای مدرس‌یزدی - خوب، تمدید [در این وضع] یعنی [اینکه مجلس] همه [مواد] قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی] را تصویب می‌کند.

آقای یزدی - مفهوم تمدید مهلت اجرا این است که همه‌ی مفاد و مواد قانون مزبور، درست است.

آقای اسماعیلی - خود قانون را قبلاً در شورای نگهبان تأیید کرده‌ایم.

آقای مدرس‌یزدی - حرف، حرفی منطقی است؛ منتها چون شورا [خود قانون را قبلاً] تأیید کرده، دیگر نیازی به بررسی دوباره ندارد.

آقای علیزاده - اصل قانون را که یک بار برای اجرا، تأیید کرده‌ایم.

آقای مدرس‌یزدی - بله، شورا به عنوان یک نهاد، نظارت می‌کند.

آقای رهپیک - [شورای نگهبان در همان تأیید اولیه] قطعاً راجع به کل قانون نظر می‌دهد.

آقای مدرسی‌یزدی - در هر حال، این یک طرحی است که ما داریم تأیید می‌کنیم. این حرف منطقی است. اینکه آیا مواد آن دوباره باید رسیدگی شود [یا خیر، جای تأمل دارد].

آقای علیزاده - نه.

آقای رهپیک - آن یک چیز دیگری است.

آقای مدرسی‌یزدی - البته نهاد شورای نگهبان [قبلاً] رسیدگی و آن را تأیید کرده است.

آقای رهپیک - بله دیگر.

آقای علیزاده - بله.^(۱)

اصلاح اساسنامه صندوق توسعه صنایع دریایی

منشی جلسه - «اصلاح اساسنامه صندوق توسعه صنایع دریایی»^(۲)

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۲/۱۱/۱۳ به پیشنهاد شماره ۶۰/۲۲۹۰۹۸ مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۲۴ وزارت صنعت، معدن و تجارت و به استناد تبصره (۱) ماده (۱) قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی^(۳) - مصوب ۱۳۸۷ - تصویب نمود:

۱. نظر شماره ۹۲/۳۰/۵۳۴۵۶ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ شورای نگهبان: «عطف به نامه شماره ۳۸۰/۸۴۵۳۳ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۹؛ لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب جلسه مورخ هجدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود و دو مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.»

۲. اصلاح اساسنامه صندوق توسعه صنایع دریایی در تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۳ به تصویب هیئت وزیران رسید. این مصوبه، مطابق با روند قانونی پیش‌بینی شده در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۵۰۱۳۳/۱۷۲۷۰۷ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۶ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱، نظر خود مبنی بر عدم مغایرت مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی را طی نامه‌ی شماره ۹۲/۳۰/۵۳۴۵۷ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ به هیئت وزیران اعلام کرد.

۳. ماده (۱) قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی مصوب ۱۳۷۸/۲/۱۵، اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸: «ماده ۱- به دولت اجازه داده می‌شود برای مطالعه، تبیین، تنظیم و اعمال انواع حمایت از صنایع دریایی (ساخت، تولید، تعمیر و نگهداری انواع مختلف تجهیزات شناورهای سطحی، زیرسطحی، اثرسطحی و صنایع فراساحلی)، رفع مشکلات و عوامل بازدارنده با رعایت ملاحظات زیست محیطی، به شرحی که در اساسنامه خواهد آمد صندوق توسعه صنایع دریایی که از این پس به اختصار «صندوق» نامیده می‌شود را به صورت شرکت با سرمایه اولیه چهارصد میلیارد (۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تأسیس نماید. تبصره ۱- اساسنامه صندوق ظرف مدت دوماه پس از تصویب این قانون، با پیشنهاد مشترک وزارت

در ماده (۳) اساسنامه صندوق توسعه صنایع دریایی^(۱) موضوع تصویب نامه شماره ۶۲۸۵۹/ت/۴۰۵۵۰ هـ مورخ ۱۳۸۹/۳/۲۲^(۲) مرکز اصلی صندوق از «بندرعباس» به «تهران» تغییر می‌یابد.»

آقای علیزاده - فکر می‌کنم ظاهراً در دولت قبل، طبق نظر آقای دکتر احمدی‌نژاد [رئیس‌جمهور دوره‌های نهم و دهم] مرکز صندوق را به «بندرعباس» منتقل کردند، اما در دولت جدید به «تهران» بازگردانده‌اند؛ چون آقای احمدی‌نژاد معتقد بودند که مؤسسات و شرکت‌هایی که فعالیت اصلی آنها در شهرهای دیگر است، مرکز اصلی اداری آنها نیز باید به همان شهرها منتقل شود.

آقای مدرسی‌یزدی - مگر قانون تصویب نشد که از تهران تمرکززدایی شود؟^(۳) خب، این اصلاحیه‌ی اساسنامه، الآن مغایر با قانون مصوب مجلس است. مصوبات هیئت

→

صنایع و معادن و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- ...

۱. ماده (۳) اساسنامه صندوق توسعه صنایع دریایی مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۱۸ هیئت وزیران: «ماده ۳- مرکز اصلی صندوق، بندرعباس و حوزه عملیات آن سراسر کشور می‌باشد. هیئت مدیره می‌تواند با تصویب مجمع عمومی و رعایت قوانین و مقررات مربوط نسبت به ایجاد و یا انحلال شعب و نمایندگی‌ها در سایر نقاط کشور اقدام نماید.»

۲. گفتنی است این اساسنامه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۱۸ به تصویب هیئت وزیران و در تاریخ ۱۳۸۹/۲/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است؛ لذا تاریخ ذکر شده در اینجا (۱۳۸۹/۳/۲۲)، تاریخ ابلاغ این مصوبه به روزنامه رسمی است.

۳. ماده (۱۷۹) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۳۰: «ماده ۱۷۹- به منظور تمرکززدایی و افزایش اختیارات در جهت توسعه و عمران استان‌ها، نظام درآمد- هزینه استانی به شرح زیر ساماندهی می‌گردد:

الف- بودجه سالانه استانی شامل منابع استانی اعم از درآمد استانی، درآمد اختصاصی، واگذاری دارایی‌های مالی و سرمایه‌ای و سهم از منابع ملی و همچنین مصارف استانی اعم از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی هرکدام به صورت سرجمع در قوانین بودجه سنواری درج می‌گردد. توزیع «دستگاه - برنامه» اعتبارات هزینه‌ای و توزیع سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شهرستان‌ها بر عهده شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان است.

تبصره- اعتبار پروژه‌هایی که ماهیت استانی داشته و یا در چند شهرستان قرار می‌گیرند، به طور مستقیم و توسط شورا به صورت مجزا تعیین می‌گردد.

ب- سند بودجه سالانه استان که تعهدات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و معاونت را مشخص

←

وزیران، از جمله اساسنامه‌ها نمی‌تواند خلاف قانون عادی باشد و آلا آن وقت اصلاً خلاف قانون اساسی می‌شود.^(۱)

آقای اسماعیلی - مرکز اصلی صندوق، به تهران منتقل می‌شود.

آقای هاشمی‌شاهرودی - ما که وظیفه نداریم اساسنامه‌ها را از حیث مغایرت با قوانین عادی بررسی کنیم.

آقای علیزاده - ملاک قانون‌گذار، تمرکززدایی در حد لزوم است. پیشنهاددهندگان اصلاحیه‌ی اساسنامه می‌گویند این تغییر مرکز برای تمرکززدایی لازم نیست.

آقای علیزاده - بعد از تأیید اساسنامه، براساس اصل (۸۵) قانون اساسی، رئیس مجلس، عدم مغایرت آن را با قوانین عادی بررسی می‌کند.

آقای هاشمی‌شاهرودی - دولت، یک نسخه از این مصوبه را [جهت تطبیق با قوانین عادی] به مجلس هم می‌فرستد.

→

می‌نماید در قالب قراردادی تنظیم و بین رئیس شورا و معاونت مبادله می‌گردد. قالب قرارداد مذکور و دستورالعمل مربوط توسط معاونت تهیه و ابلاغ می‌شود.

ج- در هر استان، خزانه معین استان وابسته به خزانه‌داری کل و زیر نظر اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می‌شود. خزانه‌داری کل موظف است برای هر یک از خزانه‌های معین استان یک حساب به‌عنوان «حساب خزانه‌داری کل» (خزانه معین استان) در مرکز استان افتتاح نماید و در ابتدای هر سال نیز میزان تنخواه‌گردان هر استان را متناسب با اعتبارات مصوب هزینه‌ای و تملک‌داری‌های سرمایه‌ای آن استان محاسبه و حداکثر تا بیستم فروردین‌ماه به «حساب خزانه‌داری کل» (خزانه معین استان) واریز نماید.

د- به منظور تخصیص اعتبارات استانی در اختیار استان با لحاظ وضعیت تحقق درآمد‌ها، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلی ناظر بر بودجه عمومی دولت، کمیته تخصیص اعتبارات استان با مسئولیت استاندار و عضویت معاون برنامه‌ریزی استان و رئیس سازمان امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می‌شود.

ه- به تناسب واگذاری و اجرای فعالیت‌ها و طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای ملی به استانی، معاونت علاوه بر اعتبارات تملک‌داری سرمایه‌ای مذکور در طول سال بخش مربوط از اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی ملی با تشخیص معاونت به استان‌ها منتقل می‌شود.»

گفتنی است درخصوص سیاست تمرکززدایی از امور اداری و اجرایی و به منظور تقویت میزان اختیارات و قدرت تصمیم‌گیری استانداران و مدیران استانی، بخشنامه‌ای نیز از سوی رئیس جمهور وقت، به شماره ۶۵۳۶۵-۴۴۱۸۵ مورخ ۱۳۸۹/۳/۲۳ خطاب به کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و استانداری‌های سراسر کشور صادر شده است.

۱. اصل ۸۵ قانون اساسی: «... مصوبات دولت نباید مخالفت قوانین و مقررات عمومی کشور باشد ...»

آقای مدرسی‌یزدی - نه، ما هم باید ایراد بگیریم؛ چون در نهایت خلاف [اصل (۸۵)] قانون اساسی می‌شود. از طرفی، مقررات‌گذاری مغایر با قانون عادی، خارج از حیطه‌ی اختیارات دولت است و خود دولت نمی‌تواند در این خصوص مقررات‌گذاری کند.

آقای علیزاده - اگر ما نسبت به مغایرت این اساسنامه با قوانین عادی ایراد بگیریم، در این صورت باید تمام اساسنامه‌های مصوب هیئت دولت را از حیث مغایرت با قوانین عادی بررسی کنیم؛ در حالی که ما در شورای نگهبان به قوانین عادی مصوب مجلس استناد نمی‌کنیم، [بلکه تنها به بررسی مغایرت مصوبات با قانون اساسی و شرع می‌پردازیم].

آقای علیزاده - اگر مصوبه‌ای در مورد صندوق بیاید که خلاف قانون اساسی باشد، باید مورد اشکال واقع شود؛ اما موضوع تمرکززدایی از مرکز به شورای نگهبان چه ارتباطی دارد؟

آقای مدرسی‌یزدی - نمایندگان مجلس می‌گویند: اختیار داریم دولت را [به رعایت قوانین مربوط به تمرکززدایی از مرکز] ملزم کنیم.

آقای علیزاده - آن مواردی که می‌گویند [تمرکززدایی باید انجام شود، تنها در مواقعی است که] ضرورت دارد. دولت از طریق این اصلاح اساسنامه می‌گوید این [نوع تمرکززدایی]، مردم را بیشتر گرفتار می‌کند. مثلاً [با اجرای مصوبه‌ی سابق]، همه‌ی تصمیم‌گیری‌های مربوط به فعالیت صنایع دریایی شمال ایران هم باید در بندرعباس اتخاذ شود. ما به مواردی که تمرکززدایی لازم نیست، کاری نداریم.^(۱)

۱. نظر شماره ۹۲/۳۰/۵۳۴۵۷ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ شورای نگهبان: «عطف به نامه شماره ۵۰۱۳۳/۱۷۲۷۰۷ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۶؛ اصلاح اساسنامه صندوق توسعه صنایع دریایی مصوب جلسه مورخ سیزدهم بهمن‌ماه یکهزار و سیصد و نود و دو هیئت وزیران، در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۱ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.»

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۹۲/۸/۸)

«یکی از چیزهایی که شاید بنده قبلاً هم عرض کرده‌ام... انتشاره‌اکرات شوراست. این خیلی چیز خوبی است... فرض بفرمایید در قانون مجازات ماده چندم این قانون، ممکن است دو نظر مخالف یا سه نظر مخالف وجود داشته باشد. خیلی خوب است که در انتشاره‌اکرات، این نظرات مخالف ذکر شود... یعنی این می‌شود یک مستندی، این یک سبانه‌ای است. این سوابق مهم است. اینکه مثلاً شورای نگهبان بتواند در سال هزار و چهارصد و فلان بگوید که این حکم و این بنا مثلاً در نگاه سال پیش در شورای نگهبان بحث شد و این حرف‌ها گفته شد و این نظر از بحث‌ها درآمد خود این یک مستند و یک پشتوانه تقویت علمی است برای آرای شورا. بنابراین انتشاره‌اکرات هم به نظر من خیلی خوب است.»

پژوهشکده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قمری،

کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵

تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir